

BOTANISKA NOTISER

UTGIFNE AF

O. NORDSTEDT.

N:r 2.

d. 1 april 1881.

Växtgeografiska anteckningar, hufvudsakligen rörande Jemtlands flora.

Af P. OLSSON.

I denna uppsats, som närmast afser att fullständiga några i denna årgång 1873 införda notiser till Jemtlands flora, skola omnämnas växtställen för några sällsyntare eller för provinsen nya växter (de senare betecknade med en asterisk), äfvensom för några fjällväxter långt från fjällen. Anteckningarne äro mestadels gjorda under granskningen af de växter, som sedan 1872 blifvit insamlade af lärjungar vid Östersunds allmänna läroverk. Några äro förut meddelade lektor N. C. Kindberg, som i sin "Svensk Flora" anført dem för Jemtland, dock utan närmare uppgift af växtställen, hvadan de äfven här skola upptagas.

* *Anthemis arvensis* L. Östersund; Frösön vid Mjelle (O. M. Rödén); Hamnerdal (E. Nordin).

* *Achillea Ptarmica* L. Odlas, men torde äfven förekomma vild i Jemtland, såsom tagen vid flera tillfällen i ett dike och på en vretlott vid Östersund, på en äng vid Odensala i Brunflo, på en äng vid Jonsgård i Ström långt från gården (J. Strömgren) och vid Näset i Ström (S. H. Svensson).

* *Artemisia Absinthium* L. Medelp. Tjurholmen vid Sundsvall (J. Burholm). — Odlad vid Östersund, Sunne, Hamnerdal.

* *Senecio Jacobæa* L. Frösön vid Hornsberg i en skogsäng 1875 — 80 (Lektor J. Kardell m. fl.); Östersund på en vretlott (O. Olsson, Nordin); Undersåker vid Åkre på en äng, (M. Elfstrand).

Gnaphalium supinum L. Mårdsjön i Stugun (Wikström) jemte *G. norvegicum* Gunn.

Lampsana communis L. Frösön; Östersund vid Lugnet.

* *Hieracium saxifragum* Fr. var. *basifolium* Lindeb. Östersund vid Lugnet. — Den af mig förut här uppgifna *H. corymbosum* Fr. föres af Lektor Lindeberg till *H. prenanthoides* Vill.

Taraxacum * *corniculatum* Kit. Frösön (Regementsläkare Dr E. Warodell).

T. * *palustre* Ehrh. Frösön. Hammerdal, Frostviken.

(*Doronicum pardalianches* L. Odlad och stundom förvildad vid Östersund t. ex. vid cellfängelset.)

Valeriana officinalis L. med var. *sambucifolia* (Mikn.) temligen allmänna, äfven vid Östersund.

* *Sherardia arvensis* L. Östersund på odlad jord nära cellfängelset (Rödén).

Galium triflorum Mich. Skalsberget i Ström (K. Blix, Svensen); Knytta i Frösö socken (F. Hellberg, K. Brandberg).

* *G. Mollugo* L. Östersund nära ångsågen 1879—80; vid residenset; Frösön; Almåsen i Offerdal (P. Lundström); Raftelfven i Fölinge (N. O. Hamrén); Fyrsjön i Hammerdal (M. Westin).

G. verum L. var. *albidum* Hn. Frösön vid Fritzhem.

Lonicera Xylosteum L. Frösön; Hackås; Walberget i Ström.

Campanula latifolia L. Åreskutan.

C. patula L. i norr till Ström.

C. persicifolia L. Frösön; Lith; Hammerdal; Risselås i Ström.

Lobelia Dortmanna L. Myrviken i Myssjö; Sandvikssjön i Tölinge (Hamrén); Raftsjön i Hammerdal (Nordin).

Anchusa arvensis L. Frösön.

Myosotis collina Hoffm. Ragunda (Bergvall), Undersåker (O. A. Andersson), Hammerdal.

Echium vulgare L. Östersund, Frösön, Oviken, Rödön.

Echinosperrnum deflexum (Wg.). Frösön på Östberget.

Mentha gentilis L. Hackås, på Storsjöns strand (N. Ling).

Origanum vulgare L. Häggenås på prestbordet (A. Hasselgren).

* *Thymus Serpyllum* L. Odensala i Brunflo (C. Moberg); Lith. (Elfstrand, Nordin).

* *T. chamadrys* Fr. Knytta Frösö socken i en sandgrop (C. H. Forsell m. fl.); Wagled på Frösön (C. Hartman).

Lamium intermedium Fr. Berg. (J. Holmer).

Galeopsis Ladanum L. Rätan (C. Brennerfelt).

* *Solanum nigrum* L. Medelp. Sundsvall (R. M. Sundberg) — äfven ex. af *S. dulcamara* derifrån sedda.

Verbascum Thapsus L. Östberget; Öfverammer i Ragunda (Bergvall).

* *V. nigrum* L. var. *bracteatum*. Skåne, Mansdala i Wä socken 1865. Utmärker sig genom de långa, bladlika, utstående blomskärmen, som äro utdraget äggrunda, långspetsade, sågade utom vid spetsen, oskaftade, de öfre smalare och kortare, dock ännu vid de öfversta blommorna mer än dubbelt så långa som dessa.

V. nigro-thapsus Fr. Sk. Olseröd i Maglehem s n 1863.

Stam och blad som hos *V. Thapsus*, de senare tjockt filtludna, tätt rundnaggade; de nedre skaftade äggrunda eller äggr. aflånga, kortspetsade, vanligen vid basen sneda; de mellersta oskaftade, äggr. ovala, icke nedlöpande; de öfre äggrunda, mera långspetsade, nedlöpande. Jemförd med *V. nigrothapsiforme* Fr. från Thorslunda på Öland skiljer den sig genom färre, mera rundnaggade blad, skaftade rotblad (5 à 6 stycken), mindre nedlöpande men mera kortspetsade öfre stielkblad. Genom sitt långa glesblommiga ax, alldeles liknande det hos *V. nigrum*, skiljes denna hybrid vidare genast från *V. nigrothapsiforme*. Blommor gula med violettfludna ståndarsträngar. Från *V. thapsonigrum* Schiede (enligt ex. af mig tagna i Sk. vid Mansdala), som den liknar genom blomställningen, skiljes den mest genom bladens täta filtludd på båda sidor, stammens filtludd och tydligt nedlöpande öfre stielkblad.

Linaria minor (L.) Refsund (Blix) ogräs i trädgårdar liksom i Lith.

Veronica spicata L. Frösön (Herbst); Hissmon i Rödön (A. G. Andersson).

V. arvensis L. Ljungå i Hellesjö (Flygt).

* *V. persica* Poir. Östersund på en vretlott ofvan cellfängelset (Rödén).

Odontites rubra Gil. Östersund ännu 1880; Frösön.

* *Pedicularis palustris* L. var. *ochroleuca* Læst. Offerdal (Blix).

P. sylvatica L. Frösö läger (Dr Warodell).

P. Oederi Vahl. Mullfjället (Ant. Jonsson).

* *Melampyrum pratense* var. *purpureum* Hn. Östberget på Frösön (A. Ljungberg): Hammerdal (Burholm).

* *Pinguicula vulgaris* L. En varietet med ljusgul nedre läpp, men i öfrigt violett krona är funnen vid Mo i Hammerdal af E. J. Nordin.

* *Anagallis arvensis* L. Änge vid Östersund (Rödén); Oviken (P. Dillner).

Primula farinosa L. Af denna art förekommer på Björnmyran m. fl. st. vid Östersund en form med kortare foder, ungefär som hos *P. scotica* Hook., hvilket troligen föranledt, att sistnämnde art blifvit angifven för Östersund. Jemförd med ex. af *P. scotica* från Dovre afviker den dock genom längre och smalare blad, slutligen högre stängel, längre blomskafv och vanligen, dock icke alltid, smalare foder. I öfrigt har jag mellan dem icke funnit någon konstant olikhet.

Plantago lanceolata L. — i norr till Ström och Frostviken.

* *P. maritima* L.?

Två exemplar af en liten *Plantago* förliden sommar tagen bland stenar på östra slutningen af Östberget å Frösön af Is. Byström likna alldeles var. *pygmaea* af denna art. De hafva grof, tydligen flerårig rotstock, glatt stängel, 2 å 3 tum hög, jemnbreda, trådsmala och som det synes rämnformiga blad, kort, elliptiskt ax, kägellik, utskjutande men icke röd kapsel. Bör dock vidare granskas lefvande. Märkvärdig vore förekomsten af denna art i Jemtland, men kunde möjligen sammanställas med förekomsten derstädes af *Potamogeton pectinatus* och *P. marinus*.

Heracleum sibiricum L. var. *angustifolium* (Jacq.) Undersåker (Elfstrand).

Levisticum officinale Koch förvildad vid Ström (E. T. Feltström, och Hammerdal.

Adoxa moschatellina L. Tossåsen i Berg; Frösön; Myssjö.

Ranunculus Lingua L. Svensåstjärn i Oviken (Tirén).

R. hyperboreus Rottb. Munsfjället i Frostviken (Nordin); Östersund i Björnmyran öster om staden (D:r Warodell).

* *Thalictrum rariflorum* Fr. var. *boreale* Nyl. Östersund vid Björnmyran. — Liknande ex. meddelade från Hammerdal och Ström.

Pulsatilla vernalis (L.) Oviken (Tirén), ofvan Östersund (Hellerberg).

* var *rosella* Th. Fr. Sk. Hörja på Hjelmjung. De sist framkommande blommorna synes här alltid vara små, hvita eller rosenröda.

* *P. vulgaris* Mill. Oviken nära kyrkbyn (J. Holmer).

Aquilegia vulgaris L. förvildad nedanom Frösö kyrkogård, Oviken, Hammerdal i en åker (Nordin).

Delphinium Consolida L. Frösön vid Wagled (Hartman), Håggenås (Hasselgren).

* *Papaver nudicaule* L. odlas; har troligen förvildat sig: på en betesmark vid Ås (Rödén), på en lott norr om Östersund, i en åker vid Ljungå Hellejö socken.

* *P. Argemone* L. Frösö kungsgård på ett klöfvergärde 1873 (Warodell).

* *P. dubium* L. Östersund i en åker (Nordin m. fl.); Marby?

* *P. Rhoëas* L. Hammerdal (Nordin), Ström i en rågåker (Svensen), förvildad å Frösön (Forsell).

* *P. somniferum* L. förvildad i landsvägsdiken vid Mo i Hammerdal (Nordin).

Corydalis fabacea (Retz.) Kullstaber i Ragunda; Hammerdal; Fogelberget i Frostviken; Fångvalenfjället i Undersåker (Elfstrand).

* *Cardamine sylvatica* Link var. *ambigua* Hn. N. Nordlid socken vid foten af Qvedliberget (S. H. Svensen).

Barbarea vulgaris Br. Sundsjö i Brunflo, Frösön, Hackås, Undersåker, Åre, Offerdal, Häggenås och Hammerdal socknar.

(*Nasturtium Armoracia* L. odlad och sjelfsådd vid Östersund).

Raphanus Raphanistrum L. Mårdsjön i Stugun; Ström.

* *Cakile maritima* Scop. Medelp. Sundsvall på ballast (P. M. Sundberg).

* *Lepidium campestre* (L.) Frösön vid Mjelle (Rödén). Medelp. Sundsvall (Elfstrand).

* *L. sativum* L. Frösön på en strandäng förvildad. Medelp. Sundsvall på ballast (Svensen).

* *Alyssum calycinum* L. Frösön i åkrar vid Kungsgården 1873 (Dr Warodell m. fl.); Änge vid Östersund (Elfstrand, Hamrén).

* *Farsetia incana* (L.) Östersund på en vretlott (E. G. Sundberg); Frösön vid Mjelle (Rödén).

Polygala vulgaris L. Oviken (Hammarström). Annars knappast sedd i Jemtland.

* *Malva borealis* Wallm. Ås vid Rösta (Rödén).

* *Geranium pusillum* L. Östersund och Ås (Rödén).

G. bohemicum L. Sundsvall (Sundberg).

G. Robertianum L. Ljungå i Hellesjö Bledäng i Näs, Fyrås i Hammerdal.

* *Hypericum perforatum* L. Ljungå i Hellesjö (H. Flygt).

Viola umbrosa (Wg.) Lugnvik i Ås (Forsell m. fl.).

* *Viscaria vulgaris* R. Herjed. Öfverhogdal (P. Nylander).

Saxifraga Cotyledon L. Storlien (Warodell).

S. aizoides L. Hackås, Frösön och Östersund vid Storsjöns stränder.

S. Hirculus L. Oviken; Offerdal, Lith; Ström; Mårdsjön i Stugun.

S. granulata L. Viken i Hammerdal (Feltström).

Chrysosplenium alternifolium L. Hellesjö, Berg, Undersåker, Offerdal, Fölinge och Hammerdal socknar.

Iythrwm Salicaria L. Ljungå i Hellesjö (Flygt).

Epilobium origanifolium Lam. Sundsjö.

E. alpinum L. Sundsjö, Slandrom i Frösö s:n (Moberg).

Circaea alpina L.? var. *hirta* Frösön vid Östberget, Lugnet vid Östersund, Oviken, Ristafallet i Undersåker, Skalsberget i Ström. Bildar en öfvergång till *C. intermedia* Ehrh., från hvilken den knappast är skild; till storleken vanligen mindre men stundom 10 tum hög, både allmänna och enskilda blomskaften finludna, stjälken för öfrigt glatt, bladskaften tydligt vingkantade och visande en reffla, nöten n. klubblik.

Cotoneaster vulgaris Lindl. Åreskutan 1880 på Totthummelus sluttning mot Renfjället (Elfstrand). Är utesluten för Jemtland i sista upplagan af Hartmans flora.

* *Rosa pimpinellifolia* L. förvildad utmed en väg på Frösön, Östberget.

Potentilla * *ambigua* Gaud. Åreskutan (Warodell), Fogelberget i Frostviken (Feltström).

Sibbaldia procumbens L. Frösön på Östberget (E. G. Sundberg).

* *Orobis tuberosus* L. Änge (Herbst) och Odensala (Steenmark) i Brunflo.

Vicia villosa Roth. Kall socken (Bäckström); Lith.

Astragalus oroboides Horn. Ljungå i Hellesjö s:n på en trädesåker (H. Flygt) Exemplaren typiska!

Phaca frigida L. Skönviksboden Bethlehem i Stugu s:n (Wikström).

Medicago lupulina L. Östersund; Knytta.

* *Trifolium agrarium* L. Östersund (nästan årligen), Frösön (Mörner m. fl.), Refsund, Mårdsjön i Stugun, Alsen (Forsell), Offerdal, Häggenås, Hammerdal (Hamrén) m. fl. st.

T. procumbens L. Oviken (V. Tirén); Åsarne mot bron öfver Ljungan (Forsell), Mo i Hammerdal (Nördin).

* *Anthyllis vulneraria* L. var. *coccinea* (L.) Frösön (Rödén).

Andromeda hypnoides L. Almåsaberget i Offerdal (Staaff).

Ledum palustre L. Forss s:n östligast i Jemtland (annars ej sedd från provinsen).

Pyrola media Sv. — till Frostviken (Feltström).

Euphorbia Helioscopia L. — till Ström.

Myricaria germanica (L.) Häsjö; Raftsjön i Hammerdal (Hamrén); Fölinge.

* *Fagopyrum esculentum* Mönch Östersund och Frösön bland hafre (O. Olsson, A. Behm) Medelp. Sundsvall på ballast.

Polygonum Bistorta L. Blek. Carlskrona.

Orchis * *cruenta* Müll. — till Ström och Hammerdal.

Nigritella angustifolia Rich. — till Fölinge, Ström och Ragunda.

Ophrys myodes (L.) — till Offerdal, Lith och Sundsjö.

Epipactis rubiginosa (Cr.) Lith. (Nordin).

Epipogium aphyllum (Schm.) Hels. Ytterhogdal (J. Bergstrand).

Malaxis paludosa (L.) Kall norr om kyrkbyn (Ljungberg).

Cypripedium Calceolus L. — till Ström, Hammerdal, Ragunda och Håsjö.

* *Fritillaria Meleagris* L. Oviken i en vägåker (Tirén), troligen tillfällig.

(*Lilium bulbiferum* L. odlad och sjelfsådd i Östersund).

Allium oleraceum L. Östersund, Frösön, Andersön.

A. schoenoprasum L. var. *sibiricum* (L.) Raftkålen i Hammerdal (Hamrén).

* *Gagea lutea* L. Mjelle på Frösön (Forsell); Oviken (O. Tirén); Sundsvall stadsberget.

* *G. minima* (L.) Medelp. Sundsvall på norra stadsberget (Burholm, E. Bergman).

Butomus umbellatus L. Bilsåsberget i Oviken (T. Hammarström).

Sagittaria sagittifolia L. Hammerdal.

Narthecium ossifragum (L.) Storlien (H. Lundberg).

* *Potamogeton praelongus* Wulf. Storsjön vid Östersund; Sällsjön i Mörsil; Alsensjön (Kardell); Raftsjön i Hammerdal (Hamrén).

P. pectinatus L. Raftsjön och Fyrån i Hammerdal (Hamrén).

P. marinus L. Näcksta i Hackås (D:r Warodell).

Sparganium natans (L.) Refsundssjön (Warodell); Sandvikssjön i Fölinge (Hamrén).

S. affine Schn. Alsensjön vid Ytterån (Lekt. Kardell).

S. oligocarpon Ångstr. Billstaån i Hackås (Kardell); Ström (Svensson).

S. hyperboreum Læst. Andersön och Wällviken (Warodell).

Schoenus ferrugineus L. Östersund österut; Frösön; Ström (Feltström).

Scirpus sylvaticus L. Svensta i Berg (Warodell).

Eriophorum Callithrix Cham. Oviken vid färjestället (Hammarström).

* *Carex laevirostris* Bl. Refsund vid Backen (D:r Warodell).

* *C. hirta* L. Bilsås i Oviken (Tirén).

C. pilulifera L. Nyland i Undersåker (Elfstrand).

C. rupestris All. Fångvalen i Undersåker (Elfstrand).

Poa sudetica Hænke Qvittsle i Mattmar; Kullstaberget i Ragunda.

Glyceria distans (L.) Östersund på strandgatan vid residenset (Warodell).

Avena fatua L. Thorvalla i Brunflo (Lekt. Kardell.)

Calamagrostis chalybæa (Læst.) Nyland i Undersåker (Elfstrand).

Aspidium Lonchitis (L.) Tjärnfjället i Fölinge (Hamrén), Fångvalen i Undersåker (Elfstrand).

Woodsia hyperborea (Liljeb.) Nordsjöberget och Ristafallet i Undersåker (Elfstrand).

Asplenium Ruta muraria L. Östberget (Elfstrand).

A. viride Huds. Nordsjöberget i Undersåker.

Blechnum Spicant (L.) Renfjället i Åre (L. Hamrén); Mullfjället (Elfstrand).

Botrychium boreale Milde vid Svartsjöarne i Frösö s:n (Ant Jonsson).

Af alpina och subalpina kärlväxter äro följande arter funna vid Östersund:

Gnaphalium norvegicum (Ås), *Erigeron alpinus* (Östberget på Frösön), *Petasites frigida* (Änge, Rannåsen), *Saussurea alpina* (allm.), *Mulgedium alpinum* (Frösö s:n), *Hieracium prenanthoides* (Lugnet, Björnmyran m. fl. st.), *Myosotis sylvatica* (Frösön), *Echinosperrmun deflexum* (Östberget), *Polemonium coeruleum* (Frösö etc.), *Gentiana nivalis* (Frösö, Björnmyran, Änge), *Bartsia alpina* (allm.), *Sceptrum Carolinum* (allm.), *Primula stricta* (allm.) *Ranunculus hyperboreus* (se ofvan), *Thalictrum alpinum* (allm.), *Aconitum Lycoctonum* (allm.), *Viola biflora* (Frösön, Östersund, Rannåsen), *Viscaria alpina* (fl. st.), *Sagina saxatilis* (öster om staden, Frösön), *Saxifraga stellaris* (Östberget), *Saizoides* (Storsjöns strand), *S. adscendens* (Frösön), *Epilobium alpinum* (Slandrom), *Sibbaldia procumbens* (Östberget), *Astragalus alpinus* (allm.), *Oxyria digyna* (Östberget), *Salix glauca*, *S. Lapponum*, *S. vagans*, *S. phylicæfolia*, *S. myrsinites* (alla t. ex. på Frösön), *Betula nana*, *Tofieldia borealis* (allm.), *Juncus balticus* (Björnmyran, Frösön), *J. triglumis* (på fl. st.), *Luzula Wahlenbergii* (Frösön, en gång funnen), *Carex atrata* (Ås s:n), *C. alpina* (Lugnet), *C. capitata* (på fl. st.), *Festuca rubra* var. *alpestris* (Östberget), *Poa alpina* (fl. st.) *Phleum alpinum* (d:o), *Cystopteris montana* (Östberget), *Woodsia hyperborea* (d:o), *Asplenium viride* (d:o).

Beskrifning på ett nytt algslägte, *Pelagophycus*, hörande till Laminarieernas familj.

Af E. J. ARESCHOUG.

Då jag för några år sedan i botaniska Notiser för år 1876 pag. 71 beskref en ny art af släktet *Nereocystis*, nemligen *Nereocystis gigantea*, föranleddes jag af den långa stipes och af den bladbärande blåsan i toppen af denna, att anse växten för en nära anförvandt till *Nereocystis Lütkeana* och tillhörande samma slägte som denna. Men en närmare morfologisk undersökning, icke endast af dessa utan äfven af flera andra Laminarieer, hafva sedermera lärt mig att denna *Nereocystis gigantea* icke blott icke kan ställas i samma slägte som *N. Lütkeana*, utan tillhör en helt annan Laminariæ-grupp. Detta skall några få anmärkningar kunna upplysa.

Hos de yngsta exemplaren af *N. Lütkeana* finner man i blåsans topp tvenne blad, ett på hvar sin sida om toppens verkliga centrum, hvilka, genom fortsatt longitudinel tuklyfning omsider framställa tvenne knippen af talrika, kortskaftade blad. Växten hör således till Laminariæ schizophylleæ.

Helt annorlunda förhåller sig saken hos *Nereocystis gigantea*; hos denna utgår från blåsans toppcentrum ett långt, platt, 2 gånger gaffel-grenadt eller klynnedeladt bladskaft; grenarne af andra ordningen, till antalet naturligtvis 4, bära i toppen hvar sitt jemnbreda, kolossala blad. Bladen uppkomma ej genom delning, utan utväxa ur bladskaftets topp, alldeles såsom det nya bladet af *Alaria esculenta* uppkommer ur stipitis topp, sedan förra årets blad blifvit nästan alldeles förstördt. Exempel på en dylik bladbildning finner man, om vi ej bedraga oss, hos *Arthrothamnus*, hos *Pterygophora* m. fl.

Pelagophycus Aresch.

Radix fibrosa? Stipes longissimus, inferne tenuis, superne sensim crassior, cavus apiceque in vesiculam ellipti-

cam desinens. Petiolus in centro vesiculæ apicali, compresso-planus, longus, linearis, dichotomus. Rami secundi ordinis singula folia in apice gerentes. Folia indivisa, basi cuneata, sublinearia et longissima, margine ciliata. Sorus fructiferus medium folium longitudinaliter percurrens, fasciæformis.

1. *Pelagophycus giganteus* Aresch.

Nereocystis gigantea Aresch. in Bot. Notis. 1876 p. 71.

In mari australi prope Santa Catilina (d:r Eisen) et in vicinia Santa Cruz (d:r Anderson).

Unum tantum specimen possidemus, quattuor folia portans; an plura proferat, dicere non possumus, quod tamen sine altiore ramorum ordine vix possibile est.

I Åsele lappmark sommaren 1880.

Reseberättelse af C. MELANDER.

(Forts. fr. föreg. n:r).

Strax VNV om Dikanässjön, i hvars närhet Dikanäs kapell är beläget, resa sig bredvid hvarandra Klittfjäll med två toppar och det i NV och SO långsträckta Grönfjäll, hvars öfversta spets anses i höjd öfverträffa alla andra kringliggande fjäll. Söder om Grönfjäll ligger det breda Henriksfjäll med i öster och söder tvärbranta sidor. Genom en högländ, af grusiga kullar och bruna stenmassor delvis uppfylld trakt sammanhänger detta fjäll med "tången" öster och söder om det vestligare Kittelfjäll.

Med "tångar" förstår man här de vidsträckta, skoglösa fält, som utbreda sig nedanför vissa fjäll och ofta förena dem med hvarandra. Dessa merendels jämna höglätter likna stundom grusiga åkerfält, som legat i träde några år — bitvis kunna de utgöra öppna sandfält, såsom mellan Klittfjäll och Grönfjäll. Deras vegetation utmärkes i synnerhet af *Phyllodoce*, *Azalea*, *Arctostaphylos alpina*, *Silene acaulis*, *Dryas* m. fl. och vid de talrika fjällbäckarne

af *Tussilago*, *Salix lanata* och *S. myrsinites*, *Carex ustulata* m. m. På dylika fält har lappen under sommaren sina bästa landsvägar nära nog hvar som helst.

Kittelfjäll kröker sig vesterut mot söder fram till Vojmälfvens utlopp ur Borkasjön. På södra sidan om älfven, midt emot Henriksfjäll, ligger det lägre Borgsjöfjäll, som blott i sydost har branta bärgväggar. Ännu sydligare befinner sig det vidsträckta Gidevare med Risjakk, bakom hvilka man lätt igenkänner Marsfjäll på dess tre breda toppar. Midt emot Kittelfjäll, söder om älfven och Borkasjöns östra ände reser sig det på den sidan branta Borkafjäll till ansenlig höjd. Borkasjön har nästan öfveralt höga stränder. I nordvest därifrån ligger det låga, utplattade Varfjäll norr och nordvest om en "morka", som skiljer nyss nämnda sjö från en annan, Fetjan, som kröker sig i nord- och sydvest omkring det söder om sjön belägna Daunifjäll (läs: Da-unifjäll), som i höjd föga eftergifver Grönfjäll. Här, vid Fetjan, växa de vestligaste granarna; tallen upphör redan vid Kittelfjäll, och från den sista tallen till den sista granen skulle enligt uppgift vara $1\frac{1}{2}$ mil. Man kan således i skildringen af detta områdes vegetation knapt tala om en "granregion" och en "tallregion", den förra öster om den senare, såsom man gjort för andra delar af Lappland.

Med Daunifjäll afslutas i vester den fjällbygd, som nu blifvit delvis beskrifven. Vesterut äro kring sjöarne Fetjan, Sällsjön och Fiandsjön, genom hvilka Vojmälfven rinner, inga fjäll af betydighet, utan björkskogar i väldiga massor täcka de öfveralt — utan norr om Fetjan — jämförelsevis låga stränderna. Men vester om Fiandsjön och norr om Guotten ("Storguotten") begynner med Östra Vardurfjäll en ny, mera snöbeklädd fjällbygd, som omödelbart sammanhänger med de norska fjällen. Dit höra på svenska sidan Vestra Vardurfjäll och det sydost derom liggande Ljusfjäll m. fl. Vojmälfven, som före sitt utlopp i Fiandsjön, flutit genom Avasjön, Bletik och Guotten, har

i denna fjällbygd sin vagga, och altså är den förnämsta källfloden till Sveriges vattenrikaste älf här i sin första början blott och bart en vanlig fjällbäck.

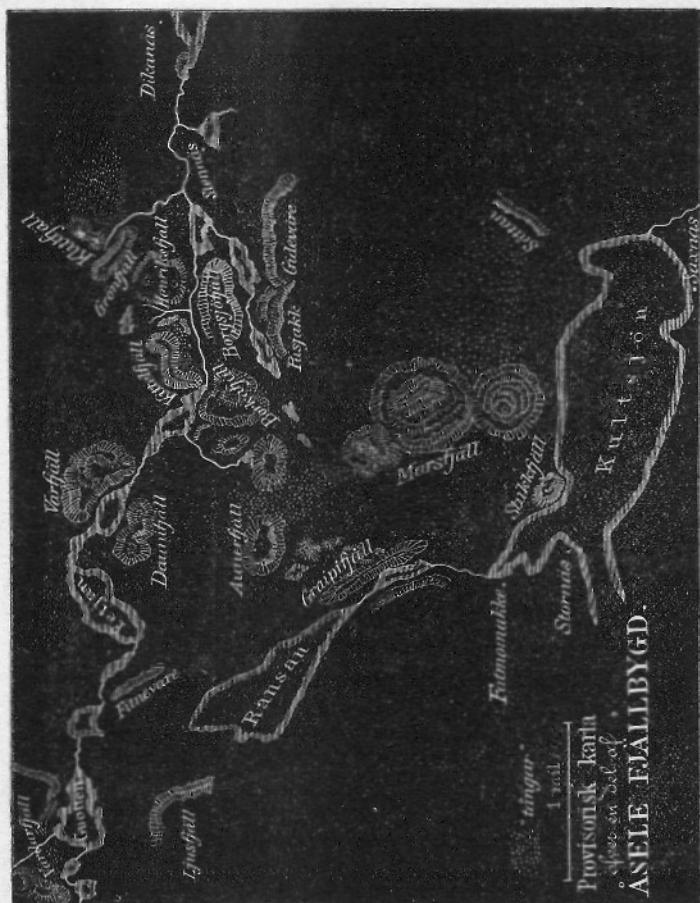
Först på norska sidan vidtager "den eviga snöns region" (Wahlenbergs 7:de).

Jag har genom denna beskrifning af en del fjäll kring Vojmälven velat förekomma den missuppfattning af vissa bland dem, till hvilken man kommer med ledning af Millraths karta öfver Norrland, hvilken har Daunifjäll lagdt söder om Vardurfjäll och Borkafjällets både läge och storlek oriktiga, — eller af G. von Dübens karta (bifogad hans bok "Om Lappland och lapparne"), där t. ex. Marsfjäll går för långt i öster och Daunifjäll och Borkafjäll kommit för långt i vester, — eller af Stielers karta, som låter Gidevare ligga både norr och söder om Vojmälven.

För att nu illustrera den meddelade geografien, bifogas en efter några mer eller mindre noggranna kompassobservationer upprättad karta, hvilken naturligtvis icke gör anspråk på någon fullkomlighet.

Den 29:de juni, som var en regndiger dag, fortsattes färden från Vilhelmina kyrkoby öfver Volgsjön och sedan dels på oansenliga gångstigar, dels med rodd öfver några sjöar (Fatsjön och Nästansjön) fram till Tresund, en by vid nedre delen af Vojmsjön. Vid vägen mellan de först nämnda sjöarne observerades *Ranunculus lapponicus*. På Björnbärget — som fått den oförtjenta äran att vara nämndt på Millraths karta — frodades öfveralt vid bäckarne rikliga massor af *Aconitum septentrionale* och *Mulgedium alpinum* jämte *Viola biflora* och *Petasites frigida*. Äfven iakttogos *Gnaphalium norvegicum*, *Myosotis silvatica*, *Stellaria borealis*, *Epilobium alpinum* och *Eriophorum Scheuchzeri*.

Några dagars uppehåll i Tresund gaf ett tillfälle att studera Vojmsjösträndernas flora. Både här och annorstädes vid Vojmsjön märktes ibland annat *Thalictrum alpinum*, *Barbarea stricta*, *Sceptrum*, *Bartsia*, *Tofieldia borea-*

lis samt *Orchis maculata* (på den grusiga stranden!), *Salix lanata*, *Primula stricta* och *Rosa cinnamomea*. De två sist nämnda äro i denna trakt — och förmodligen äfven på andra håll — ej observerade på andra lokaler än stränder och vid foten af fuktiga fjällväggar. På de "fuktiga ängar", som finnas här, uppträder väl näppeligen den förra och på "skogsbackar" här visst aldrig den

senare, så vida hon icke blifvit där planterad eller skogsbacken gränsar omedelbart till något större vatten. *)

Den 2:dre juli begaf man sig på en sexmila färd längs Vojmsjön och Dikanässjön upp till Dikanäs kapell, der mycket folk samlades till "helgen", den ena af de två, som där firas årligen. Lika fördelaktigt som det var att följa med kyrkfolk på den långa färden dit, i stället för att resa med särskild båtskjuts, lika oklokt var att stadna där öfver helgen, utan att i förtid hafva betingat sig ett logis — hurudant detta än kunnat blifva —; ty på platsen fans blott en gård, och då den samlade menigheten var för stor för att kunna rymmas där och väderleken var kall, hände det, att för "den främmande karlen" var till slut knapt rum i härbärgen. Emellertid inleddes bekantskap med åtskilliga nybyggare, som bodde vesterut och hvilka sedan hvar efter annan mottogo mig i sina hem och med råd och dåd underlättade min mödosamma färd bland fjällen. På backarne vid Dikanäs observerades *Angelica Archangelica*, *Erigeron alpinus* och *Astragalus alpinus*, som redan var iakttagen på den vackra morkan mellan Vojmsjön och Dikanässjön jämte *Carex Buxbaumii* och *C. atrata* m. m. Enligt uppgift af trovärdig man skulle *Ulmus montana* förekomma vid Hansbo, beläget vid Vojmsjön.

Resan fortsattes den 4:de juli till Stennäs, en mil vester om Dikanäs, och en hel vecka, mer eller mindre besvärad af regn, var ett litet, knappast tvårummigt böningshus vid Stennäs fäbodan den närmaste utgångspunkten för de exkursioner, som gjordes till Klittfjäll och Grönfjäll, som dock lågo på föga mindre afstånd än $\frac{3}{4}$ mil i nordvest. På den första exkursionen (den 5:te juli) anmärktes — liksom flera gånger sedan —, att *Viola sue-*

*) Mellan gästgifvaregårdarne Torfsjön och Långtjern fans väl *Rosa cinnamomea* på torra vägkanten — men strax vid en bro och troligtvis ditförd med grus.

cica i fjällen till habitus så mycket erinrar om *V. palustris*, att de mycket väl kunna förvexlas. På vattensjuk, sluttande mark med lös jordmån har hon ljusare blommor och tjocka, fullkomligt glatta blad af samma form som hos *V. palustris*. Skärmen på blomskaften ha dock vanligen sin bestämda plats. Men äfven detta kännemärke saknas ibland, och då är knappt någon annan utväg för artbestämningen än att på den gifna lokalen eftersöka någon individ af växten, som har öfversta, minst utslagna bladet på baksidan gleshårigt. Men äro nu nämnda arter "knappt tillräckligt skilda" i fjällen, torde man dock kunna lättare bestämma dem närmare kusten, där den ena arten aflöser den andra och de stundom förekomma på liknande lokaler fullkomligt olika. *Viola palustris* har där tjocka och släta blad, som på våren ofta ha en svag lefverfärg på baksidan; ljusgredelina blommor på i början korta skaft med ofvan midten sittande skärm. Blomskaftet förlänges sedan upptill, så att skärmen få sin plats på dess nedre del. Arten tyckes allra mest förekomma på fuktiga fält med fastare botten, såsom gräsbevuxna, jämna stränder. *Viola succica* har tunnare, nätformigt gropiga, under vanligen gleshåriga, rent gröna blad; blommorna äro mörkgredelina eller "rödvioletta" (ej blåa, som emellanåt uppgifvits). Denna art växer mest på tufvig, mindre sank jordmån och har en resligare växt och större blommor än den förra (hufvudarten).

Långt innan fjället upphans, mötte i skogen *Phyllo-doce* och *Arctostaphylos alpina*, den förra på sätt och vis en motbild till *Erica Tetralix*, som icke fins här. Men snart nåddes örat af bruset från vattenrika fjällbäckar, vid hvilka snödrifvor ännu lågo qvar och fördröjde vegetationen omkring sig. *Rhodiola* och *Tussilago* hade der stämt möte. *Salix lanata* blommade på bar qvist öfver alt, där snön legat länge. Under vandringen uppför stranden af en fjällbäck mötte *Bartsia*, *Oxyria*, *Silene acaulis*, *Lycopodium alpinum*, *Arabis alpina*, ja äfven *Sibbaldia*,

som annars höll sig till höjderna, m. fl. Emellertid var "tången" uppnådd och fjällfloran färdig med *Azalea* och *Diapensia*, *Salices hastata*, *herbacea*, *reticulata* och *myrsinites*, *Andromeda hypnoides* m. fl. Den vulgära *Caltha palustris* förekom här, som annorstädes i fjällen, i stor mängd vid alla fjällbäckar, nästan vid hvilken höjd som hälst. På de branta fjällsluttningarna växte *Alchemilla alpina* allmän — jämte *A. vulgaris* — *Dryas*, *Erigeron alpinus*, *Alsine biflora*, *Draba hirta*, *Saxifraga nivalis*, *oppositifolia*, *aizoides* och *cæspitosa* m. m. Ändtligen uppnåddes högra toppen af Klittfjäll efter en tröttsam vandring öfver stora stenmassor, bland hvilka här och där det fasta bärget visade sig med sina söndervittrande lager liggande i hvarf, som sluttade från öster mot vester. *Lycopodium Selago* var den enda mera betydande växt, som anmärktes här uppe.

Utsigten från denna fjälltopp är ungefär den samma, som från de många andra, hvilka bestegos. Österut mot den jämna horisonten, syntes en del af Storuman, i OSO Vojmsjön och åt motsatta hållet Viresjaur ("Virisen"). Vesterut sträckte sig i en lång båge från NNO en hel rad af snöfjäll, hvilkas otydliga konturer, man vid mindre klar väderlek ej så lätt urskiljer midt för de hopade molnen. På de närmaste fjällen ligger snön blott fläckvis; men på de längre bort belägna tilltaga snöfälten i sådan mängd, att de slutligen (i Norge) insvepa fjällen så fullständigt, att blott här och där en mörk fjällspets är synlig. När solen skiner öfver de hvita fälten, företer det hela en tafla, som länge fångslar ögat.

Den 6:te juli undersöktes vegetationen vid Vojmälven och en af hennes bifoder, Grantumbäcken, som begynner mellan Klittfjäll och Grönfjäll, och funnos bland de observerade växterna många representanter för fjällfloran, t. ex. *Erigeron alpinus*, *Bartsia*, *Veronica alpina*, *Rhodiola*, *Phyllodoce*, *Thalictrum alpinum*, *Viola biflora*, *Oxyria*, *Carices atrata*, *alpina* (och *ornithopoda*).

Svårligen kunna sådana växter på en sådan lokal alltid anses vara emigranter från fjällen i den meningen, att de uppvuxit ur frön, som flodvattnet fört med sig derifrån; ty — för att anföra ett exempel — det är föga troligt, att så tillgått med frön af *Erigeron alpinus*. Ty äro dessa lämpade för ett annat spridningsfält, kan man ingalunda förstå, hvarför denna växt utom sin egentliga station på fjällen hälst uppträder vid stränder. Helt nära ligger den förmodan till hands, att då fjällfloran i vårt land varit under en aflägsen forntid (under eller efter isperioden?) utbredd öfver hela Skandinavien, nämligen på sådana ställen, som årligen befriades från is eller snö, representanter för denna flora ända till vår tid somligstädes bibehållit sig på sådana lokaler, som i klimat och annat äga någon likhet med fjällen, så att de uppfylla vissa vilkor för fjällväxternas trefnad. På stränder af större floder och sjöar är, som på fjällen, luften sval och vindarne blott undantagsvis i hvila, solljuset skymmes sällan af träd och det kalla vattnet fuktat altjämt marken. Kommer nu därtill, att dessa stränder ligga någorlunda högt, så att luften är där i det närmaste lika tunn som på fjällen, förefinnas på sådana ställen utan tvifvel de viktigaste yttre momenten för en fjällflora.

Den 8:de juli företogs en ny exkursion till Klittfjäll. På dess södra del anmärktes en ymnig mängd *Aspidium Lonchitis*, *Erysimum hieracifolium*, *Saxifraga cernua* jämte förut nämnda arter af samma slägte, *Veronica saxatilis* och *alpina*, *Silene rupestris*, *Arabis hirsuta* och *A. alpina*, *Cerastium alpinum* β *glabratum*, *Carex rupestris* utom mycket annat, som redan var iakttaget på nordöstra delen af samma fjäll. Af större intresse var *Corydalis fabacea*, som sedan äfven observerades på de närmaste fjällen och enligt uppgift var tagen nära Fatmomakke. *Coeloglossum* hade brunaktiga blommor. Sydvestra toppen af Klittfjäll är beklädd med svarta lafvar och obeskrifligt ödslig, och likadant är det grågröna stenfält, som sträcker sig därifrån

till nordöstra toppen. Vid nedstigandet på norra sidan af fjället anträffades *Ranunculi nivalis* och *pygmaeus* på ett jämt långsluttande fält med föga djup mylla på stenig botten, som delvis låg i dagen, så att det hela liknade en stenig igenlagd åker. Den förra arten tycktes vara mest hemmastadd på norra sidan af fjällen, säkert emedan där fins mera tillgång på snödrifvor och fugtighet. Såsom karakteristiska på detta fjäll må *Rhodiola* och *Aspidium Lonchitis* betraktas.

Den 10:de juli besöktes det höga, långsträckta Grönfjäll. Vegetationen var ungefär den samma som på Klittfjäll. *Polypodium alpestre* blef nu först uppmärksammas.

De djupa skårar, i hvilka fjällbäckarne kastade sig utför bärgets sluttningar, hade här som annorstädes en yppig vegetation, bestående i synnerhet af *Aconitum septentrionale*, *Polypodium alpestre* och *Rumex Acetosa*, hvar till kommo *Mulgedium alpinum*, *Angelica Archangelica*, *Viola biflora*, *Melandrium silvestre*, *Trollius* och *Stellaria nemorum*. Vid återvägen, som togs öfver en stenig höjd, "Grankullen", syntes granar med ända till en alns diameter nedtill. Denna trakt är i förhållande till behofvet, väl försedd med timmerskog och således olik det andra landet både i öster, kring Vojmsjön, och ett par mil västerut, där björken är allena rådande.

Den 11:te juli flyttades kvarteret en mil i vestlig riktning till Henriksfjäll, en gård vid foten af det lika benämnda fjället. Vid denna färd på delvis obanad stig antecknades några växter, som kunna anses karakterisera en skog vid vestra gränsen af Åsele lappmarks 1:sta region (*regio silvatica* + *regio subsilvatica*). De voro utom barrträden och björkarna *Myrtillus nigra*, *Trientalis*, *Solidago*, *Cornus suecica*, *Epilobium angustifolium*, *Melampyrum pratense* och *M. silvaticum*, *Polypodium Dryopteris* och *Equisetum silvaticum*. På spridda ställen förekommo *Oxalis Acetosella*, *Stellaria borealis*, *Eriophorum Scheuchzeri* och *Lycopodium annotinum* m. fl.

Den 12:te juli var en regnig dag. Icke desto mindre gjordes en exkursion längs södra foten af Henriksfjäll, hvarvid den intressanta vegetationen hardt när bragte i glömska det oblida vädret genom sin påfallande likhet med växtligheten invid Ischjakk i Pite lappmark. Gemensamma för dessa fjäll voro ibland mycket annat *Crepis tectorum*, *Echinosperrnum deflexum*, *Primula stricta*, *Arabis thaliana* och *A. hirsuta*, *Barbarea stricta*, *Silene rupestris*, *Arenaria serpyllifolia*, *Rosa cinnamomea*, *Carex ornithopoda* och *Aspidium Lonchitis*. För öfrigt utmärkte sig floran vid Henriksfjäll genom några andra växter, som ej blifvit förut iakttagna under resan, t. ex. *Stachys silvatica* (ny för Lapplands flora?), *Gentiana nivalis*, *Actæa*, *Turritis*, *Anthyllis* (på ett enda ställe, sparsamt), *Daphne*, *Convallaria verticillata*, *Juncus triglumis*, *Carices pallescens* och *ustulata*, *Triticum caninum*, *Milium* och *Woodsia ilvensis* * *hyperborea*. *Taraxacum* uppträdde öfveralt med på öfre sidan sträfva blad och *Epilobium angustifolium* på ett ställe med nästan ovala; *Rhinanthus minor*, *Cerefolium silvestre* och *Epilobium montanum* blefvo antecknade. Vid fjället syntes flera former af *Erigeron alpinus*, och på backarne vid gården växte *E. elongatus*. Vegetationen vid detta fjäll, som tycktes innehålla ett serpentinantadt mineral — att döma af ett och annat ställe på fjällväggarne, där det afsatt sig i tjocka skorpor ur det ned-sjipprande vattnet — kan anses vara karakteriserad af *Echinosperrnum deflexum*, *Stachys silvatica* och *Convallaria verticillata*, hvilka frodades här i mängd.

Den 13:de juli egnades åt Borgsjöfjäll. På den norra skogklädda sluttningen mötte *Cystopteris montana*. Äfven här förekommo vid de branta fjällväggarne *Echinosperrnum deflexum*, *Convallaria verticillata* och *Stachys silvatica*; resliga exemplar af *Erysimum hieraciifolium* paraderade längs de otillgängliga branterna; *Urtica dioica* och *Galeopsis Tetrahit* växte här på sin primitiva station; *Erigeron elongatus*, *Actæa* och *Daphne* m. fl., förut sedda,

syntes äfven här. Öfverst på den torra, vidsträckta, ej synnerligen höga bärgplataen växte utom de mera vulgära *Empetrum*, *Vaccinium*, *Myrtillus uliginosa* och *Rubus Chamæmorus* några få fjällväxter, såsom *Silene acaulis*, *Acertostaphylos alpina*, *Juncus trifidus*, *Salix reticulata* och *Lycopodium alpinum* och på fuktigare lokal *Petasites frigida*. *Diapensia* syntes ej till. Vid nedgången observerades *Arabis alpina* vid en liten fjällbäck i björkskogen. Karakteristiskt för Bergsjöfjäll är dess rikedom på bräkenarter, af hvilka följande blefvo antecknade: *Struthiopteris*, alla hufvudarterna af *Polypodium*, *Polystichum Filix mas* och *P. spinulosum* med β *dilatatum*, *Asplenium Filix femina*, *Woodsia ilvensis*, *Cystopteris fragilis* och *C. montana*.

Följande dag beträddes den öfre delen af Henriksfjäll. Terrängen däruppe omvexlade med myrar, tjärnar, skrofliga stenfält och långsluttande höjder, bevuxna med låga, utåt marken sträckta björkar. Vegetationen var, såsom man kunde vänta, jämförelsevis mager. *Carex rariflora* var det enda märkvärdiga; för öfrigt syntes blott vanligare fjällväxter. På sandiga kullar vesterut uppträdde *Cerastium alpinum* β *glabratum* i mängd — icke utan öfvergångsformer. Stora, laffria stenblock täckte somligstädes marken, och emellan dem frodades *Asplenium viride*. Mellan Henriks- och Kittelfjäll störtar sig än emellan höga, klippiga stränder, än emellan leriga, brant sluttande jordväggar och löfrika dälder den lilla Tvärån ned till Vojmälfven. Där trufdes *Tussilago* och *Avena subspicata*. På samma klippstycke bodde *Saxifraga stellaris* och *Eriogeron uniflorus*, två skönheter bredvid hvarandra. *Poa sudetica* iakttogs äfven.

Den 15:de juli anträdde färden till närmaste bygden vesterut, "Kittelfjäll". Därvid anmärktes *Hieracium alpinum* och — vid första gården i Kittelfjäll — *Veronica serpyllifolia*, *Montia*, *Gentiana nivalis* på torra ängen samt *Juncus arcticus*. Stället har ett vackert läge och den bördigaste jordmånen i hela trakten. När dess första

nybygge anlades för omkring 60 år sedan (af en dalkarl),
 lär gräset där omkring ha vuxit manshögt. *Milium effu-*
sum och *Poa sudetica* finnas där ännu på de branta, björk-
 rika sluttningarna upp mot tången och kring fjällbäckarne.
 (Forts.)

Literatur-öfversigt.

Finsk botanisk literatur 1873—79.

(Af FR. ELFVING).

I Finland utkomna arbeten.

- Alcenius, O., Finlands kärlväxter, ordnade i ett naturligt system.
 Andra uppl. Hfors 1878. XXXII + 252 ss.
- Blomqvist, A. G., Eine neue Methode den Holzwuchs und die Stand-
 ortsvegetation bildlich darzustellen. Bidr. t. känned. af Finl. nat.
 och folk utg. af F. Vet. Soc. h. 31 (1879) s. 145—153 med 6
 bilder.
- Några iakttagelser rörande fröbildningens periodicitet hos tallen
 och granen. Medd. Soc. F. Fl. fenn. h. 1 (1877) s. 47—54.
- Brenner, M., Berättelse till Societas pro fauna et flora fenica öfver
 en 1869 i Kajana och Norra Österbotten verkstäld botanisk resa.
 Medd. af Soc. F. Fl. fenn. h. 5 (1879) s. 63—80.
- Elfving, F., Anteckningar om vegetationen kring floden Svir. Medd.
 Soc. F. Fl. fenn. h. 2 (1878) s. 113—170.
- Studier öfver geotropiska växtdelar. Akad. afh. Hfors 1879. 51
 ss. med en taffla.
- Elmgren, S., Några observationer om blommornas sömn. Medd.
 Soc. F. Fl. fenn. h. 2 (1878) s. 189—193.
- Förteckning öfver Finlands fröväxter och ormbunkar jemte deras
 relativa bytesvärden (äfven med finsk titel) Åbo 1878. 30 s.
- Hellström, F., Förteckning öfver i Gamla Karleby provincialläkare-
 distrikt funna fröväxter och ormbunkar. Medd. Soc. F. Fl. fenn.
 h. 5 (1879) s. 131—159.
- Hjelt, H., Desideratkatalog till universitetets finska samling af frö-
 växter och ormbunkar. Åbo 1877. 34 s.
- Hooker, J. D., Botaniki (Kasvioppi). Suom. A. J. Mela. Hfors 1879.
 124 s.
- Hult, R., Bidrag till kännedomen om vegetationen i södra Savolaks.
 Medd. Soc. F. Fl. fenn. h. 3 (1878) s. 123—163.

- Karsten, P. A., *Discomycetes novi*. Not. Sällsk. F. Fl. fenn. h. 13 (1874) s. 446—447.
- *Mycologia fennica*. Pars. II. *Pyrenomycetes*. Bidrag till kännedom af Finl. natur och folk utg. af F. Vet. Soc. h. 23 (1873). 252 ss. — P. III. *Basidiomycetes* ibid h. 25 (1876) 377 ss. — P. IV. *Hypodermii, Phycomycetes et Myxomycetes* ibid. h. 31 (1879) s. 1—143.
- *Observationes mycologicæ III*. Medd. Soc. F. Fl. fenn. h. 2 (1878) s. 183—188.
- *Pyrenomycetes aliquot novi*. Ibid. h. 5 (1879) s. 47—51.
- *Quaedam ad Ascomycetes fennicos addenda*. Not. Sällsk. F. Fl. fenn. h. 13 (1874) s. 448—450.
- *Quaedam ad Mycologiam addenda*. Medd. Soc. F. Fl. fenn. h. 5 (1879) s. 52—56.
- *Rysslands, Finlands och den Skandinaviska halföns hattsvampar*. Första delen: *Skifsvampar*. Bidr. till känned. af Finl. nat. och folk h. 32 (1879) 571 ss.
- *Skifflingar, iakttagna i Mustialatrakten den 3 november 1878*. Meddel. Soc. F. Fl. fenn. h. 5 (1879) s. 57—62.
- *Symbolæ ad mycologiam fennicam*. II. Not. Sällsk. F. Fl. fenn. h. 13 (1873) s. 219—248. — III. Medd. Soc. F. Fl. fenn. h. 1 (1877) s. 55—59. — IV. ibid. h. 2 (1878) s. 171—183. — VI. ibid. h. 5 (1879) s. 15—46.
- Leopold, C., *Anteckningar öfver vegetationen i Sahalahti, Kuhmalahti och Luopiois kapell af södra Tavastland*. Medd. Soc. F. Fl. fenn. h. (1879) s. 81—130.
- Lindberg, S. O., *Hepaticæ in Hibernia mense Julii 1873 lectæ*. Acta Soc. sc. Fenn. T. X. (1875) s. 465—560.
- *Hepaticologins utveckling från äldsta tider till och med Linné*. Dekanusprogram (1877) 51 ss.
- *Manipulus muscorum secundus*. Not. Sällsk. F. Fl. fenn. h. 13 (1874) s. 351—418 med en tafla.
- *Monographia Metzgeriæ*. Acta. soc. F. Fl. fenn. T. I (1877) s. 1—48 med 2 taflor.
- *Musci nonnulli scandinavici*. Medd. Soc. F. Fl. fenn. h. 5 (1879) s. 1—14.
- *Om rörelsen inom växtriket (Föredrag)*. Öfvers. finska Vet. Soc. förh. XV (1873) s. 143—163.
- *Utkast till en naturlig gruppering af Europas bladmossor med toppsittande frukt (Bryineæ acrocarpæ)*. Dekanusprogram (1878).
- Mela, A. J., *Lyhykäinen kasvioppi ja kasvio, kouluja varten*. Finska Literaturskpts publ. T. 53 (1877) [Skol-botanik och flora].

- Norrlin, J. P., Berättelse i anledning af en till Torneå Lappmark verkställd naturalhistorisk resa. Not. Sällsk. F. Fl. fenn. 13 häftet p. 249—269.
- Flora Kareliæ Onegensis II (Lichenes). Medd. Soc. F. Fl. fenn. 1 h. s. 1—46.
- Några anteckningar till mellersta Finlands (nv. Tavastlands) flora. Not. Sällsk. F. Fl. fenn. 13 h. s. 421—436.
- Om grunderna för anordnandet af de botaniska exkursionerna i Finland *ibid.* s. 437—445.
- Symbolæ ad floram Ladogensi-Kareliam. Medd. Soc. F. Fl. fenn. h. 2 (1878) s. 1—33.
- Öfversigt af Torneå (Muonio) och angränsande delars af Kemi Lappmarker mossor och lafvar. Not. Sällsk. F. Fl. fenn. h. 13 s. 271—349.
- Om blommorna och deras uppgift. Finska folkupplysningssällskapets skrifter XII (1877) 74 s. (äfvén på finska).
- Saelan, Th., Beskrifning öfver Hieracium linifolium n. sp. Meddel. Soc. F. Fl. fenn. h. 3 (1878) s. 164—166.
- Tikkanen, J. J., Om växternas utbredning. Pennibibl. för svenska allmogen i Finland utg. af Nyländningar XXXIV. Hfors 1879.
- Unonius, K. J. W. Lärobok i botanik. Hfors 1877. 69 ss.
- Wainio, Edv., Florula Tavastiæ orientalis. — Havainnoita Itä-Hämeen kasvistosta. Medd. Soc. F. Fl. fenn. h. 3 (1878) s. 1—121.
- Kasvistonsuhteista Pohjais-Suomen ja Venäjän-Karjalan rajaseuduilla I. Med. Soc. F. Fl. fenn. h. 4 (1878) s. 1—161.
- Lichenes in viciniis Viburgi observati. — Tietoja Viipurin seudun jäkälä-kasvitosta. Medd. Soc. F. Fl. fenn. h. 2. s. 35—72.

I utlandet offentliggjorda arbeten.

- Brenner, Finsk botanisk literatur. Bot. Not. 1873 s. 112, 113, 142, 143.
- Brotherus, V. F., Några exkursioner omkring Ponoj. Bot. Not 1873 s. 74—81.
- Elfving, F., Studien über die Pollenkörner der Angiospermen. Jenaische Zeitschr. f. Naturw. B. XIII. N. F. VI. s. 1—28 med 3 taflor.
- Karsten, P. A., Fungi novi in Fennia detecti. Grevillea 1878 N:o 42 s. 63—65.
- Lindberg, S. O., Cinclidium latifolium n. sp. Bot. Not. 1877 s. 43, 44.

- *Conspectus of the european Orthotricha.* Journal of Bot. N. S. V. 2, (1873) s. 200.
  - *Grimmia trichophylla* Grév. ändtligen urskild som skandinavisk Bot. Not. 1878 s. 32, 33.
  - *Musci scandinavici in systemate novo naturali dispositi.* Upsala 1879. 50 ss.
  - *Om Dichodontium.* Bot. Not. 1878 s. 113—117.
  - *On a new moss from Tasmania.* Journ. Bot. N. S. V. 4 (1875) s. 167, 168.
  - *On Monotropa Hypopitys.* Ibid. N. S. V. 2 (1873) s. 79, 80.
  - *On Riccia spuria* Dichs. *ibid.* N. S. V. 7 (1878) s. 55.
  - *Riccia bicarinata* n. sp. *Revue bryologique* (1877) s. 41, 42.
  - *The mosses of Buddles "Hortus siccus"* Journ. Bot. N. S. V. 3 (1874) s. 36—47.
  - *Utredning af de under namn af Sauteria alpina sammanblandade former.* Bot. Not. 1877 s. 73—78.
  - *Öfvergång af honorgan till hanorgan hos en bladmossa.* Öfv. Vet. Akad. Förh. XXXVI (1879) s. 75—77 med en tafla.
  - *Fontinalis gracilis, Dichelyma capillaceum, Seligeria acutifolia, S. pusilla och S. crassinervis i Flora danica* f. 49. ss. 14, 16 Tabb. 29, 31, 33 och 38.
- Nylander, W., *Addenda nova ad Lichenographiam europaeam.* Continuatio XV i Flora 1873 s. 17—23. Cont. XVI *ibid.* s. 289—300. — XVII: Flora 1874 s. 6—16; XVIII: *ibid.* s. 305—318; XIX: Flora 1875 s. 6—15; XX: *ibid.* s. 102—106; XXI: *ibid.* s. 297—303; XXII: *ibid.* s. 358—364; XXIII: *ibid.* s. 440—448; — XXIV: Flora 1876 s. 231—239; XXV: *ibid.* s. 305—311; XXVI: *ibid.* s. 571—578. — XXVII: Flora 1877 s. 220—233; XXVIII: *ibid.* s. 457—463; XXIX: *ibid.* s. 562—568. — XXX: Flora 1878 s. 241—249. — XXXI: Flora 1879 s. 201—207, 220—224; XXXII: *ibid.* s. 353—362.
- *Observata lichenologica in Pyrenæis orientalibus.* Flora 1873 s. 65—75, 193—207.
  - *Kritik af H. A. Weddell, Lichens de Ligugé och Nouvelle revue des lichens du Jardin de Blossac.* Flora 1874 s. 56—63.
  - *De H. A. Weddell Remarks in Grevillea* 1874. Flora 1874 s. 394—399.
  - *Lichenes in Aegypto a cl. Larbalestier collecti.* Flora 1876 s. 281—285.
  - *Circa Pyrenocarpeos in Cuba collectos a cl. C. Wright.* *Ibid.* s. 364—365.
  - *Ramelinae cubanae novae.* *Ibid.* s. 411, 412.

- Lecanorae cubanae novae. Ibid. s. 508—510.
- Collemacei, Calicei, Cladonici et Thelotremeri cubani novi. Ibid. s. 558—562.
- De gonidiis et eorum formis diversis animadversiones. Flora 1877 s. 353—359.
- Symbolæ quaedam ad lichenographiam sahariensem. Flora 1878 s. 337—345.
- Circa lichenes corsicanas adnotationes. Ibid. s. 449—454.
- Circa lichenes vitricolas notula. Flora 1879 s. 303, 304.
- De coloribus lichenum notula. Ibid. s. 557—560.
- De hypothallo notula. Ibid. s. 574—576.
- Herborisation à Fontainebleau (compte rendu de M. Huberson). Brebissonia 1879 s. 171—176.
- Herborisation à Fontainebleau. Bull. de la soc. Linnéenne de Paris N:o 16, Pag. 123, 124 samt i Guide du botaniste herborisant par B. Verlot (Paris 1879) s. 352—354.
- Nemotonostoc n. gen. Bull. Soc. bot. de France 1873, p. 263, 264.

Dessutom har Nylander lemnat bestämningarna samt diagnoserna å de nya arterna i följande arbeten.

- Crombie Lichenes capenses (Journ. Lin. Soc. Bot. 1876, s. 165—180).
- Lichenes terrae Kergueleni (ibid. s. 180—193).
  - On the lichens collected in the Falkland Islands, Patagonia etc. (ibid. 222—235).
  - Lichens collected in Madagascar (ibid. s. 409, 410).
  - Lichenes Insulæ Rodriguesii (ibid. s. 431—445).
  - Revision of the Kerguelen Lichens (ibid. 1877).
  - Contributions to the Botany of H. A. S. Challenger (ibid. 1877).
  - The Lichens of Dillenius's Historia Muscorum (ibid. 1879).

Exsiccata:

- Brotherus, V. F., Musci fennici exsiccati. Fasc. III. N:is 101—150. Hfors 1876.
- Lindberg, S. O., & Lackström, E. F., Hepaticæ scandinavicæ exsiccatae. Fasc. I. N:is 1—25 et I—V. Hfors 1874.
- Norrlin, J. P., & Nylander, W., Herbarium Lichenum Fennicæ. Fasc. I—IV. N:is 1—200. Hfors 1875.

Smärre notiser:

Lärda sällskaps sammanträden.

Stockholms Naturvetenskapliga förening. Föreningen bildades i början af år 1871. Följande föredrag af botaniskt innehåll hafva förekommit på sammankomsterna:

1873. Lektor THEDENIUS framlade Fries' "Ätliga och giftiga svampar" och omtalade, att han funnit *Polyporus frondosus* på Djurgården under näst förflutna veckan. Den samme förevisade äfven en mängd under sommaren insamlade Gotlands-växter. — Professor ANDERSSON meddelade underrättelser om dr. MOSÉNS resa till och uti Södra Amerika genom att uppläsa stycken ur ett bref från denne naturforskare. — Doc. WITTRÖCK från Upsala redogjorde för ett af honom uppgjortt förslag till växtsystem.

1874. Dr. ALMQUIST höll föredrag om lafvarne och redogjorde för de nya åsigtterna om dessa växters natur. — Lektor THEDENIUS hade upptagit en mängd växter dels från Sverige dels från Södra Europa, hvilka han nyligen erhållit. — Dr. ALMQUIST höll föredrag om underjordiska stammar. — Professor ANDERSSON meddelade underrättelser om dr. MOSÉNS färder i Brasilien enligt från honom mottagna bref. — Dr. ALMQUIST förevisade baljor och frön af *Vicia dumetorum* från Tullinge och påpekade frönas egendomliga vidfästning hos denna växt. — Dr. GEETE framlade och demonstrerade en mängd vackra växter, erhållna genom byte med dr. C. Baenitz i Königsberg. — Dr. LAGERSTEDT höll föredrag om Diatomaceerna och förevisade i samband dermed åtskilliga mikroskopiska preparat af sådana växter.

1875. Dr. LAGERSTEDT refererade en uppsats af E. Warming: "Om Rödderne hos *Neottia nidus avis* L." — Föreningen diskuterade en af dr. ALMQUIST uppställd fråga: "Hvad förstås med samman-satta blad?" — Kand. LUNDELL höll föredrag om de åsichter, som gjort sig gällande om s. k. "köttätande växter". — Adj. FRIES höll föredrag om anordningarna för växternas spridning.

1876. Prof. SANDAHL förevisade frukter af åtskilliga till familjen *Pedaliaceæ* hörande växter och påpekade egendomliga bihang (taggar, hakar), med hvilka dessa voro försedda, samt framhöll gagnet af dessa bihang för åstadkommande af frukternas och frönas spridning. Äfven förevisade prof. SANDAHL exemplar af Jeriko-rosen, *Anastatica hierochuntica*. — Kand. LUNDELL redogjorde för innehållet uti en del af Darwins arbete "Insectivorous Plants". — Dr. LAGERSTEDT förevisade en af de s. k. "Möllers Diatomaceen Typenplattan". Derjemte förevisades en samling mikro-fotografiska afbildningar af diatomaceer

(utgifna af Fritsch och Müller). — D:r ERIKSSON höll föredrag om meristemet uti de dikotyledona växternas rötter och förevisade till föredragets belysande en samling mikroskopiska preparat. — Lektor THEDENIUS omtalade några sällsynta växter, som påträffats i Upland och Södermanland, och hvilka voro nya för dessa landskaps flora. De voro *Orchis mascula*, tagen nära Norrtelje, *Holosteum umbellatum* vid Tullgarn, *Pleurospermum austriacum* på Kolmården, *Cerastium glutinosum* vid Furusund. — D:r PAYKULL omnämnde några sällsyntare växter, som han förliden sommar funnit i Södra Norge, deribland *Bunium flexuosum* och *Teucrium Scorodonia* funna vid Lindesnæs.

1877. D:r SUNDSTRÖM redogjorde för hufvudinnehållet uti Darwins senaste arbete "On the Effects of Cross- and Selffertilisation in the Vegetable Kingdom". — D:r LAGERSTEDT förevisade: 1) öfvergångar mellan kronblad och ståndare hos *Azalea indica*, utvisande att ståndaren i sin helhet är en metamorfoserad bladskifva; 2) qvistar af *Berberis vulgaris*, uppbarande tornar, som öfvergått till fullständigt utvecklade blad, samt öfvergångar mellan sådana blad och tornar af vanligt utseende. — Kand. LUNDELL höll föredrag om Bakterierna. — Föredrag hölls af d:r ALMQUIST, som sökte lemna svar på frågan: "hvilka dikotyledona växter stå närmast den ursprungliga dikotyledontypen? — Föredrag hölls af d:r ERIKSSON, som redogjorde för iakttagelser, hvilka af honom blifvit gjorda sistförflutna sommar under en resa i vetenskapligt ändamål med understöd af kgl. Landbruksakademien till Danmark, Tyskland och Belgien. — Häradshöfding SCHLYTER förevisade exemplar af den utomlands som foderväxt odlade Saratellan (*Ornithopus sativus*). Dessa exemplar voro af honom tagna i närheten af Vesterhaninge kyrka. — Lektor THEDENIUS förevisade exemplar af en ny lefvermossart, *Cesia obtusa*, uppställd af professor S. O. Lindberg. Exemplaren voro tagna på Sickla-ön vid Stockholm. — Den samme förevisade lefvande exemplar af *Eloдея canadensis* från Skara.

1878. Sammanträdde föreningen för att högtidlighålla hundraårsdagen efter Linnés död ($\frac{1}{10}$). Prof. SÄTHERBERG, höll föredrag om det honom tillhöriga Linné-herbarium, af hvilket en del var vid festen utställd. — Prof. SANDAHL höll ett föredrag, hvori han framhöll Linnés betydelse och synnerligast påpekade hans stora förtjenster såsom läkare och farmakolog. — S. ALMQUIST förevisade pressade exemplar af en del intressantare växtformer. — D:r LAGERSTEDT förevisade några vackra och väl gjorda afbildningar i vax af svampar, hvilka afbildningar förfärdigats af S. Lampa vid Tillberga. — Apotekare SILLÉN förevisade första faskikeln af ett exsikkatverk öfver mossorna, hvars utgifvande han påbörjat. Arbetets fullständiga titel

var: *Musci frondosi Scandinaviæ exsiccatae*; curante C. Leopold Sillén. — D:r LINDBLAD höll föredrag om ett sätt att uppsätta växter, hvorigenom en större mängd sådana på samma gång och med ringa tids-spillan kunde förevisas för ett större auditorium. — D:r ERIKSSON redogjorde för innehålllet uti Kerners arbete: "Die Schutzmittel der Blüthen gegen unberufene Gäste". I samband härmed påpekades ett annat arbete i samma riktning nämligen: O. Kuntze, "Die Schutzmittel der Pflanzen gegen Thiere und Wetterungunst und die Frage vom salzfreien Urmeer". — Direktör PIHL förevisade trenne vackra exemplar af *Nepenthes*-former från växthusen vid Rosendal och påpekade i samband dermed detta slagtes egendomligheter. — Kand. LUNDELL förevisade en egendomlig stam- och rotbildning af en björk. — D:r ALMQUIST höll föredrag om det naturliga växtsystemets nuvarande ståndpunkt. — D:r ERIKSSON lemnade en redogörelse för de arbeten han såsom botanist vid landbruks-akademiens växtfysiologiska anstalt å experimentalfältet under näst förflutna sommar verkställt. Den samme redogjorde för innehålllet i ett arbete af Chr. Flahault med titel "Recherches sur l'accroissement terminal de la racine chez les phanérogames". Den samme förelade och omnämde med några ord den nyss utkomna första delen af Weiss "Allgemeine Botanik". — D:r LAGERSTEDT lemnade en redogörelse för *Eucalyptus globulus* dess utseende, egenskaper, användning m. m. och förevisade ett mindre exemplar af denna växt från växthusen vid Rosendal.

1879. D:r MOSÉN höll föredrag om en resa till Brasilien, som han under åren 1873—1876 i botaniskt ändamål företog. Derefter förevisade han de vackra samlingar af fam. *Bromeliaceæ*, som under resan gjordes. — Prof. SANDAHL förevisade ett japanesiskt botaniskt arbete i flere volymer, innehållande, utom text med företal på franska, en riklig mängd bilder af växter, stundom delvis färglagda. Arbetet var författadt af linouma Yokoussai. — Direktör Pihl hade medfört ett exemplar af en *Melocactus* af egendomligt utseende från St Barthélemy. Exemplaret förevisades af Prof. Wittrock. — Prof. WITTRÖCK höll föredrag om de fanerogama växterna i deras yngsta tillstånd och förevisade derefter en riktig samling växter i yugre tillstånd dels pressade dels inlagda i sprit. — D:r ERIKSSON meddelade, att han sistförflutna sommar i närheten af landbruks-akademiens experimentalfält träffat ett exemplar af *Picea excelsa* var. *virgata*. Ett annat exemplar af samma växt hade af prof. Sandahl funnits växande nära Stäket på Wermdön. I samband dermed redogjorde d:r E. för denna varietetens utseende, kännedom och förekomst inom Sverige. — Lektor THEDENIUS förevisade en för skandinaviska halfön ny lefvermossa, *Riccia natans*, hvilken af honom blifvit anträffad vid Sundby-

berg. — Prof. WITTRÖCK höll föredrag om plomorfism inom växtriket d. v. s. de särskilda organens (ej grundorganens), t. ex. örtbladens, ståndarbladens, frukternas, uppträdande under olika former hos samma växtart eller en växtarts normala förekomst under mer än en form. I samband med föredraget visades pleomorfa delar af några växter. — Dr: LAGERSTEDT förevisade och redogjorde för det hufvudsakliga af plan och innehåll i en australisk lärobok i botanik, afsedd att användas vid skolorna i kolonien Victoria. Läroboken, hvars titel är "Introduction to Botanic Teachings at the Schools of Victoria", var utgifven af F. von Müller och tryckt i Melbourne 1877.

1880. Prof. WITTRÖCK höll föredrag, hvari han redogjorde för de egendomliga biologiska, morfologiska och anatomiska förhållandena hos *Selaginella lepidophylla* H. & G. och förevisade i samband härmed lefvande och pressade exemplar af denna växt. — Dr: LAGERSTEDT refererade en uppsats af dr: Dodel-Port i tidskriften Kosmos för 1879 med titel "Infusorien als Befruchtungsvermittler bei Florideen". — Dr: ERIKSSON förevisade en faskikel af ett af honom anlagdt "Svenskt svampherbarium, omfattande i Sverige förekommande parasitsvampar". — Prof. SANDAHL höll föredrag angående Egyptens naturförhållanden. — Lektor ALMQUIST förevisade blommor af en pisangväxt *Musa Dacca* samt frukter af den vanliga pisangen. I sammanhang härmed redogjordes för blommans egendomliga byggnad hos dessa växter, der enligt föredragandens åsigt en antydning visar sig, huru en öfvergång från den monokotyla blommans tretal till den dikotylas femtal kan tänkas hafva försiggått. — Prof. WITTRÖCK redogjorde för de olika konserveringsvätskor, som användas till bevarande af växter och växtdelar, nämligen sprit, saltlösning, glycerin, kaliumacetat samt wickerheimska vätskan och påpekade deras fördelar och olägenheter. I samband härmed visades prof på frukter och andra växtdelar samt hela växter inlagda i de olika vätskorna. — Prof. WITTRÖCK förevisade en samling hafsalger från Lofoten i Norge, insamlade af den vid Lödingen derstädes bosatte norske algologen Foslie. Såsom inledning erinrade prof. W. om Nordlandens geografiska och klimatiska förhållanden, lemnade en historisk öfverblick öfver kännedom om algvegetationen i dervarande haf samt gaf en allmän skildring af denna vegetation.

Societas pro fauna et flora fennica d. 5 febr. Prof. SÆLAN omnämnde, att han af stationsinspektoren Niklander på begäran erhållit intressanta uppgifter på vinterns 1879—80 inverkan på åtskilliga arter Coniferer, hvilka han odlat på fritt land på Myllysaari invid Wiborg. Då denna

barrträdsplantering torde vara den största i sitt slag uti Finland, skulle en utförligare redogörelse häröfver införas i sällskapet meddelanden såsom ett viktigt bidrag till kändedomen om de skilda barrträdens härdighet. Bland de meddelade uppgifterna framhöllos några såsom särskildt anmärkningsvärda och oväntade t. ex. att *Tujopsis dolabrata* under denna vinter stod sig väl, att ett fåtal exemplar af *Cupressus Lawsoniana* blifvit fullkomligt oskadade samt framförallt, att af *Salisburia adianthifolia* äfven de största exemplaren, som voro 10—11 fot höga och stått utan betäckning flere vintrar, voro alldeles oskadade, då däremot enbusken äfven här led mycket svårt och de flesta exemplar af *Taxus baccata* gingo ut samt *Abies excelsa* och *Larix europæa* ledo större eller mindre skada. — Såsom ett anmärkningsvärdt botaniskt fynd omnämndes att fortmästar A. GÜNTHER, enligt underrättelse i ett enskildt bref, under sistlidne sommar i trakten af Svir funnit den sällsynta *Calypso borealis*.

Den 5 mars. Prof. SÆLAN förevisade talrika ex. med såväl blomma som frukt af *Nymphaea candida* Casp., hvilka på hans uppmaning blifvit insamlade i några träsk i Nurmis af d:r J. COLLAN, enligt hvilken uppgift arten tyckes förekomma flerstädes i trakten ställvis växande tillsammans med *N. alba*. — Till publikation inlemnades: Anteckningar från en botanisk resa i Karelen sommaren 1876 af Hj. HJELT.

Vetenskapsakademien d. 9 febr. Prof. WITTRÖCK meddelade en framställning af florans beskaffenhet på Syd-Grönlands inlandsis samt Ostsibiriens hafsis, hvilken framställning grundats på undersökning af talrika kryokonitprof, tagna af geologen d:r N. O. HOLST, samt af prof på röd snö, hemförd af Vega-expeditionen. Vidare redogjordes för sporeernas groning hos *Sphærella nivalis* (Bauer) Somm., studerad dels på material, som hemförts af d:r N. O. HOLST och som odlats af föredraganden, dels på material från Luleå lappmark, samladt af lektor J. SPÄNG-

BERG. — Slutligen lemnade han en redogörelse för innehållet af en växtgeografisk studie af doc. d:r F. R. KJELLMAN öfver fanerogamfloran på Novaja Semlja och Wajgatsch.

Den 9 mars. Prof. WITTRÖCK redogjorde för innehållet af en af docenten F. R. KJELLMAN författad afhandling om "Sibiriska nordkustens fanerogamflora" samt förevisade en af bemälte docent till riksmusei botaniska afdelning förärad rik samling af japanska träprof.

Det kongl. danske Videnskabernes Selskab den 11 febr. Doc. E. WARMING förelade ett första bidrag till kunskapen om Podostemonaceerna. — De af sällskapet uppställda prisuppgifterna i botanik äro följande 2; svaren på n:r 1 böra inlemnas före den siste okt. 1882, på n:r 2 ett år senare.

1. "(Pris 400 kr.). Der ønskes ved selvstændige Undersøgelser tilvejebragt Oplysninger om en eller anden virkelig eller formentlig Art af de Bakterieformer, der kunne formodes at have nogen Betydning for Gjæringsindustrien eller for Husdyrenes Pathologi — med Hensyn till sammes hidtil mere eller mindre ubekjendte Udviklingshistorie, Udbredelse i Naturen, Livsbetingelser, Livsytringer og respektive nyttige eller skadelige Virkninger".

2. "(Pris: indtill 600 kr.). Om de fleste af de her i Landet almindelige Ukrudtsplanters Livsforhold foreligger der allerede mange Oplysninger spredte rundt om i forskjellige botaniske Skrifter; men der savnes endnu et samlet Arbejde, og det er endnu langt fra, at alt er kjendt saaledes, at deres Optraeden over for og deres Kamp med vore sædvanlige i Marken dyrkede Planter derved til fulde kan forstaaes. Selskabet ønsker derfor at fremkalde Undersøgelser over de for det danske Agerbrug i dets nuværende Form vigtigste blomsterbærende Ukrudtsplanters Livshistorie, navnlig med Hensyn til deres Formerings- og Udbredningsmaader, deres Overvintring, deres Frøs Evne til at bevare Spirekraften under forskjellige Forhold (f. Ex. Temperatur, Fugtighed, Jordbund m. m.), hvilke Undersøgelser kunne tjene til Belysning af forskjellige andre Spørgsmaal, f. Ex., hvorfor visse Ukrudtsplanter ere fælles for flere Sædarter, andre derimod udelukkende holde sig til en enkelt Art, hvorfor de optræde med forskjelligt Kraft i forskjellige af Landets Egne, samt hvorledes de bedst kunne bekæmpes af Agerbrugeren. Endelig vilde det ogsaa være ønskeligt, om de Oplysninger, som det er muligt at samle om, naar, hvorfra og paa hvilke Maader de forskjellige Arter ere invandrede her i Landet,

bleve bragte til Veje, fordi de ville kunne have Betydning saa vel i kulturhistorisk som plantegeografisk Henseende".

Botanisk Forening i Kjøbenhavn. I de "paa den ordentlige Generalforsamling den 27 Jan. 1881" antagna "Love" lyder slutet af § 13: "Referater af Forhandlingerne paa Foreningens Møder maa ikke afgives til Bladene eller botaniske Tidsskrifter uden Bestyrelsens Samtykke".

Naturhistorisk forening d. 18 febr. Hr V. A. POULSEN redogjorde för sina orgonogenetiska och histologiska studier öfver "nogle ny og lidet kendte Nektarier".

Köldens inverkan på frönas grobarhet. Att frön i allmänhet icke lida någon skada af kölden, vet man sedan gammalt. Korn och hvete kan tåla åtminstone 40° köld. Frön, som medförts under arktiska expeditionen i norra Amerika, hafva äfven uthärdat ännu starkare köld. Nyliken hafva VAN TIEGHEM och BONNIER funnit några arter göra ett undantag, t. ex. *Thermopsis nepalensis* och *Acer*, isynnerhet *A. Pseudo-platanus*. Hos sistnämnda växt funno de att en del frukter falla till marken, men att en del blifva qvarsittande på trädet. Under den stränga vintern förfröso alla de på trädet qvarsittande frukterna, deras embryoner voro slappa och desorganiserade, under det att de på marken liggande, som betäcks af snön, icke hade lidit någon skada. De senare grodde fullt normalt, men af de förra icke ett enda frö. — Direkt försök visade att embryonerna hos *Acer* förfrysa ungefär vid — 20. — Flere andra likaledes på träd sittande frön förfrysa ej, t. ex. af *Viscum album*, som har grönt embryo liksom *Acer*.

Innehåll: P. OLSSON, Vextgeografiska anteckningar, hufvudsakligen rörande Jemtlands flora. — J. E. ARESCHOUG, Beskrifning på ett nytt algslägte, *Pelagophycus*, hörande till Laminarieernas familj. — C. MELANDER, I Åsele lappmark sommaren 1880. — Literaturöfversigt: Finsk botanisk literatur 1873—79. — Smärre notiser: Lärda sällskaps sammanträden. — Köldens inverkan på frönas grobarhet.